

G E H E I M

HET VIERDE E.V.C.-CONGRES

gehouden op 20 - 21 en 22 Januari 1956
in gebouw "Bellevue" te Amsterdam.

1. Voorbereiding van het Congres.

De beschrijvingsbrief voor het vierde E.V.C.-congres, waarin de algemene onderwerpen voor de behandeling op het congres door het Verbondsbestuur na diepgaand overleg met de topleiding van de C.P.N. waren vastgelegd, werd pas in de tweede helft van November 1955 over de afdelingen verspreid. Het Verbondsbestuur bepaalde, dat de afdelingsvoorstellen met betrekking tot de discussie op het congres, vóór 4 Januari 1956 bij het E.V.C.-secretariaat moesten worden ingeleverd. Het lagere kader kreeg dus slechts ongeveer een maand om de ledenvergaderingen voor te bereiden en de discussievoorstellen uit te werken. Omdat bovendien de generale opzet van de congresbesprekingen reeds in de beschrijvingsbrief was vastgelegd, hadden de ledenvergaderingen het karakter van min of meer oppervlakkige besprekingen over kleinere groepsbelangen, die weinig uitstaande hadden met de "grote" vakbondspolitiek van het congres.

De ledenvergaderingen in den lande waren weinig in getal, het aantal deelnemers in het algemeen gering. Mede hierdoor was de discussie tijdens het congres van middelmatig gehalte.

De Plaatselijke Centrale van de E.V.C. te Amsterdam moest zorgdragen voor 215 logeeradressen ten behoeve van de niet in Amsterdam woonachtige gedelegeerden, een opgave, waarvan de uitwerking werd toevertrouwd aan de onderscheidene bonden.

Rein SMID, secretaris van de Plaatselijke Centrale te Amsterdam, werd belast met de verzorging van de technische installatie ten behoeve van het congres (luidsprekers, microfoon, spandoeken e.d.) en kreeg daarvoor een hulpkracht toegevoegd.

Agendapunten:

Op 10 Januari 1956 kwam het Verbondsbestuur in vergadering bijeen ter opstelling van de congresagenda. Frits REUTER, E.V.C.-voorzitter, stelde voor op het congres duidelijke stelling te nemen tegen de politiek van de vrije loonvorming en een algemene loonronde te eisen.

Voorts kwamen ter sprake:

- 1) Eenheid met het N.V.V.
- 2) Grotere zelfstandigheid van de bedrijfsbonden.
- 3) Grotere vertegenwoordiging van bedrijfsarbeiders in het Verbondsbestuur.
- 4) Afschaffing van de Algemene Raad.
- 5) Het Woningvraagstuk.

Over de punten 1) en 5) werd geen discussie meer gevoerd, daar het standpunt van de C.P.N. en de communistische vakbeweging te dien aanzien reeds lang was bepaald.

De onderwerpen sub 2), 3) en 4) ontmoetten echter enige tegenstand. Grotere zelfstandigheid van de bonden zou tot excessen kunnen leiden, zo werd tegengeworpen. De bonden moeten verplicht blijven zich te houden aan de besluiten van het Verbondsbestuur.

Afschaffing van de Algemene Raad zou het nadeel hebben, dat in de E.V.C. geen beroepsinstantie boven het Verbondsbestuur zou blijven bestaan. Waarschijnlijk werd dit argument ingegeven door vrees voor een te grote machtsconcentratie in de handen van enkelen, temeer omdat niet alle bonden in het Verbondsbestuur vertegenwoordigd zijn.

G E H E I M

Een voorstel om dit in het vervolg wel het geval te doen zijn werd afgewezen, omdat "slechts de besten" deel moeten uitmaken van het Verbondsbestuur.

Grotere vertegenwoordiging van de bedrijfsarbeiders - niet-vrijgestelden - in het Verbondsbestuur ontmoette het bezwaar, dat deze mensen door hun arbeidstijden dikwijls verhinderd zouden zijn de vergaderingen van dit lichaam bij te wonen.

Niettemin werden deze punten op de agenda gehandhaafd.

2. Organisatie en Beveiliging van het Congres.

Het congres werd ingedeeld in vijf zittingen.

De openingszitting (1) vond plaats op Vrijdagavond, 20 Januari. Het voornaamste programmapunt was de rede van Frits REUTER, die ruim twee uur in beslag nam.

De ochtend van Zaterdag, 21 Januari, was gewijd aan de delegatievergaderingen der onderscheidene bonden, alwaar taakverdelingen werden opgesteld met betrekking tot de discussie op het congres.

Gedurende de zittingen van Zaterdagmiddag (2), Zondagochtend (3) en Zondagmiddag (4) vond de discussie plaats alsmede de beantwoording daarvan door Frits REUTER.

Op de huishoudelijke zitting (5), die onmiddellijk na de laatste discussiebijeenkomst werd gehouden, vond de verkiezing plaats van het Verbondsbestuur en werden de verslagen van de mandatencommissie en de financiële commissie bekend gemaakt. Deze laatste bijeenkomst was uiteraard besloten. Voor de aanvang werden de gasten en de "aanwezige rechercheurs" verzocht de zaal te verlaten.

De maatregelen ter inrichting en beveiliging van het congres werden uitgevaardigd door een commissie, bestaande uit een zevental E.V.C.-functionarissen, t.w. C. van DILLEN, J. v. WIJNGAARDEN, A.v.d. BROEK, J.W. VERDUIN, G. BOSMA, G. SCHOEN en M. MEYER. In totaal waren 45 ordewachten aangewezen, die elk slechts gedurende één zitting dienst deden. Deze regeling had een tweeledig doel. In de eerste plaats zou deze dienst minder bezwaren bij de als ordewacht aangewezen personen oproepen. In de tweede plaats hoopte men aldus een extra beveiliging van het congres te verkrijgen, doordat de contrôle telkenmale door andere personen zou worden uitgeoefend.

De plaatsen der delegaties werden d.m.v. bordjes aangegeven. De leden der onderscheidene delegaties, die allen van een uitnodiging waren voorzien, zaten zodoende bij elkaar, waardoor het eventueel binnendringen van onbekenden wel zeer moeilijk werd. Bovendien moest elke dag een presentielijst getekend worden. De gedelegeerden werden voorzien van rode en groene mandaatkaarten (resp. met en zonder stemrecht), welke herhaalde malen aan de ordewachten moesten worden getoond.

De aanwezigen werden voorts tot onderlinge contrôle aangespoord, door het verzoek het oog te houden op de papieren van personen, die in de naaste omgeving gezeten waren.

De ordewachten surveilleerden ook buiten de vergaderzaal, in vestibules en gangen, met het oog op eventuele "luistervinken".

Één der twee zaaluitgangen was met touwen afgesloten, zodat men verplicht was van de andere gebruik te maken, waar ieder die zich buiten de zaal had begeven bij terugkomst opnieuw werd gecontroleerd.

3. Congresrede van Frits REUTER.

De landelijk voorzitter van de E.V.C., Frits REUTER, had zijn congresrede gebaseerd op een drietal fundamentele documenten, - t.w. de beschrijvingsbrief voor de discussie, het organisatieverslag en het

G E H E I M

urgentie-eisenprogram, - die ter gelegenheid van het congres waren opgesteld.

De loonpolitiek;

REUTER constateerde, dat in de tien jaar, die verlopen zijn na de bevrijding van ons land, in de sociaal-economische sector een politiek gevoerd is, gericht op de groot-kapitalistische belangen.

De arbeidswetgeving, welke door de tijdens de oorlog te Londen vertoevende regering werd uitgewerkt, was het resultaat van het advies van enkele "groot-ondernemers en door de Duitsers met rust gelaten vakverenigingsbestuurders". Het College van Rijksbemiddelaars, dat op grond van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen van October 1945, de bevoegdheid kreeg richtlijnen vast te stellen met betrekking tot de lonen en andere arbeidsvoorwaarden, maakte daarvan onmiddellijk gebruik om de heersende loonstop te handhaven.

Daar de stijging van de kosten van het levensonderhoud te laag werd berekend, begonnen de arbeiders al direct met een achterstand. De procentuele loonronden, die daarna noodgedwongen - omdat conflicten dreigden - werden toegestaan, bleven op hun beurt bij de immer stijgende kosten ten achter, zodat er ondanks de enorme winsten, geen sprake is van welvaartsvermeerdering voor de arbeiders, maar van verarming.

In feite, aldus REUTER, bestond en bestaat alleen de mogelijkheid om het inkomen van de arbeiders te vergroten, door intensief over te werken of de vrouw uit werken te laten gaan.

Het is voor de E.V.C. van belang, dat in de kringen van het N.V.V. thans ook het besef leeft, dat er een achterstand van het werknemers-aandeel in het nationaal inkomen bestaat. De houding van het N.V.V. - en in het bijzonder die van de rechtse vakverenigingsbestuurders - heeft echter de arbeidersklasse voor een belangrijk deel afgehouden van de strijd voor een rechtmatig loon in een tijdvak, dat buitengewoon gunstig was voor succesvolle strijd. De spreker ging uitvoerig in op de rol van de voormalige Uniebonden t.a.v. de na-oorlogse loonpolitiek.

Zonder de strijd van de E.V.C. zouden zelfs de laatste twee loonronden niet gegeven zijn. Vele tussentijdse loonverbeteringen in de collectieve arbeidsovereenkomsten werden afgedwongen na actie en strijd. De E.V.C. moest daarin wel actief deelnemen om te zorgen, dat de loonpolitiek niet geheel en al door de ondernemers werd geleid.

De Economische Situatie.

De ontwikkeling van de Amerikaanse economie, waarvan die van Nederland afhankelijk is, leidt tot toenemende werkloosheid en verlaging van de koopkracht van de grote massa. Alleen reeds de opslagkosten van de enorme landbouwoverschotten belopen een millioen dollar per dag. Afzet op de buitenlandse markt zou direct catastrofaal werken voor de landen van West-Europa.

In de periode van herstel was in Nederland de enorme uitbreiding van de industrie mogelijk door de bewapeningswedloop en de abnormaal hoge oorlogsbegrotingen.

De stijging van de export, aldus spreker, kon worden bereikt door devaluatie van de gulden in 1949, waardoor de kosten van het levensonderhoud met sprongen omhoog gingen. De regering zag er in 1951 niet tegen op het woningbouwprogram in te krimpen en daarmee de woningnood nog meer te vergroten.

De economische ontwikkeling baart thans alle ondernemers zorg. Het meest reactionnaire deel heeft daaruit consequenties getrokken, waartegen de E.V.C. onmiddellijk dient op te treden. De crisisverschijnselen in Amerika zijn een teken aan de wand. De Nederlandse ondernemers houden daar zeer ernstig rekening mee en willen daarom van de geleide

G E H E I M

loonpolitiek af.

Bij de voorgestelde vrijere loonvorming zullen de kosten van het levensonderhoud geen rol meer spelen. Veranderingen in het loon zullen alleen afhangen van werkgelegenheid, rentabiliteit, productiviteit en aanpassing bij het laagste bestaande loonpeil. De vrijere loonvorming is het enge echte groepsegoïsme, de winzucht, het eigenbelang, het klassebelang van het monopoliekapitaal.

In feite zal hierdoor dus de klassenstrijd worden verscherpt. De E.V.C. zal zich met alle kracht moeten verzetten en de arbeiders moeten mobiliseren voor de eenheid van actie tegen de vrije loonvorming. Aldus de E.V.C.-voorzitter op het congres.

(Deze voorstelling van zaken is echter gegeven, omdat de E.V.C. tot iedere prijs de eenheid van actie met de N.V.V.-leden wil realiseren.

De oorspronkelijke opvatting van de E.V.C. over de loonvorming is n.l. het standpunt van de loonstrijd, d.w.z. het ontplooiën van actie in ieder bedrijf en onderdeel van het bedrijf ter verkrijging van een zo hoog mogelijk loon en voor verbetering van de andere arbeidsvoorwaarden.

De hoogte van het loon behoort in deze opvatting te worden bepaald door het resultaat van grotere en kleinere botsingen tussen werkgevers en werknemers in de bedrijven (het actiemotief).

Dit standpunt belooft echter weinig succes voor de werknemers in een tijd van conjunctuurdaling, waarvan de communisten het begin zien naderen. Zij streven momenteel met te meer kracht de eenheid met het N.V.V. na, mogelijk mede in de verwachting, dat de invoering van de vrijere loonvorming op basis van productiviteit, rentabiliteit, werkgelegenheid en coördinatie in het N.V.V. zodanige bezwaren zal ontmoeten, dat - althans voor zolang de hoogconjunctuur aanhoudt - het actiemotief weer in brede kring opgeld zal doen.

Om de verlangde aansluiting met het N.V.V. te verkrijgen meent de E.V.C.-leiding echter het principe van de loonstrijd niet uitdrukkelijk op de voorgrond te moeten stellen doch zich vóór de geleide loonpolitiek - die immers ook volgens de opvatting van het N.V.V. de juiste is - te moeten uitspreken.).

Frits REUTER stelde het congres in dit verband voor een intensieve campagne te beginnen, actie te organiseren en vooral eenheid van optreden tezamen met de leden van het N.V.V. tot stand te brengen voor een loonronde van tenminste 5% en het Verbondsbestuur op te dragen alle maatregelen te treffen, die een dergelijke actie kunnen bevorderen.

Werkgelegeheid.

Het kapitalisme kan geen waarborg voor blijvende werkgelegenheid geven, aldus de E.V.C.-voorzitter. Mede als gevolg van de onderworpenheid aan Amerika staat onze economie op een zeer wankel basis.

Onze export vindt geen afzet op de meest stabiele en door geen crisis te treffen socialistische wereldmarkt. Toch is 50% van onze totale productie voor de export bestemd.

Het is van belang, dat wij blijven opkomen voor meer handel met Oost-Europa en China, omdat dit ons wapent tegen crisis.

Onze import bestaat voor een belangrijk deel uit militair moordtuig. Laat men daarvoor grondstoffen en andere materialen aankopen, dan is èn versterking van de binnenlandse markt èn grotere export mogelijk.

De campagne ter verhoging van de productiviteit van de afgelopen jaren heeft niet alleen te maken met technische vooruitgang, doch ook met de propaganda van klassenvrede en samenwerking tussen de klassen en

G E H E I M

het toepassen van methoden om zoveel mogelijk uit de arbeiders te kunnen persen. Door op de rugen van de arbeiders te rationaliseren pleegt men roofofbouw op de gezondheid van de arbeiders.

Dat deze opvoering van de arbeids-productiviteit straks tot gevolg zal hebben, dat er tienduizenden arbeiders meer worden ontslagen, daarover hoort men de propagandisten niet, ook niet die N.V.V.-bestuurders, welke zo warm lopen voor het vraagstuk van de productiviteit.

Om deze reden staat de E.V.C. op het standpunt dat de werkweek moet worden verkort. Dat moet bewerkstelligd worden door gebruik te maken van de gunstige omstandigheden die momenteel nog heersen. Ook buiten Nederland bestaat dit verlangen, bv. in België, Italië, Zweden, Engeland, Zwitserland en Duitsland.

In Nederland hebben de werkgevers reeds als commentaar geleverd: onmogelijk. Doch in eenheid van actie van N.V.V.-ers en E.V.C.-ers is niets onmogelijk.

REUTER besprak voorts de eis van gelijk loon voor gelijkwaardige arbeid voor man en vrouw. Nederland heeft in 1953 geweigerd een desbetreffende resolutie van de Internationale Arbeidsconferentie te Genève te ondertekenen. Er zal derhalve een actie per bedrijf moeten beginnen.

De Woningbouw.

De woningbouw-politiek is een volledige mislukking geworden. Minister Witte heeft moeten toegeven, dat hij geen oplossing meer weet. Onder deze omstandigheden heeft de vakbeweging (ook de E.V.C., die aldus REUTER de grootste invloed onder de bouwvakarbeiders heeft) de plicht om het vraagstuk van de woningbouw met andere ogen te gaan bezien: wij mogen als arbeiders het Nederlandse volk niet in de steek laten wanneer het in nood verkeert.

REUTER verklaarde, dat een bespreking van de situatie nodig is met allen die met de woningbouw te maken hebben. De E.V.C. is bereid daaraan mede deel te hebben en alle positieve voorstellen te steunen, mits deze niet in het nadeel van de arbeiders in het algemeen en de bouwvakarbeiders in het bijzonder zijn. Van haar kant zal zij de eis van hogere lonen en betere sociale voorzieningen in deze sector niet primair stellen.

Hij stelde echter vast, dat men deze vraagstukken niet zonder de E.V.C. kan oplossen. In het verleden heeft men menigmaal met de kracht van onze bouwvakbond, gesteund door de gehele E.V.C., kennis gemaakt en meermalen heeft men die kracht moeten erkennen.

REUTER riep de arbeiders op zich te verzetten tegen al degenen, die uit eng partijpolitiekbelang niet alle krachten willen inschakelen bij de woningbouw en bang zijn voor de actieve en constructieve bijdrage van de arbeiders en de E.V.C.

Gezien de houding van de huidige regering inzake de woningbouw, maar ook met betrekking tot de lonen en prijzen, het stakingsrecht en de bedrijfsorganisatie meende REUTER, dat het congres er goed aan zou doen zich uit te spreken voor een regering zonder Romme en Staf.

Het Onderwijs.

Het jongste congres van de Nederlandse Onderwijzers Vereniging (NOV), December 1955, heeft zich o.m. uitgesproken voor een vriendschappelijk contact tussen Oost en West en het verbod van atoom- en andere massavernietigingswapens. REUTER verklaarde, dat de strijd van het NOV de ondersteuning van de E.V.C. verdiende.

(De communistische pers heeft enige aandacht aan bedoeld congres geschonken, juist in verband met het feit, dat het contact Oost-West en het verbod van de atoombom geheel in het kader van de communistische propaganda pasten.).

G E H E I MJeugd.

De E.V.C.-voorzitter erkende, dat het werk onder de jeugd niet gegaan is zoals het moest. Door het uitgeven van het speciale jeugdblad "Jonge Krachten" is een scheiding gekomen tussen jongere en oudere leden van de E.V.C. Men ging het jeugdwerk zien als een zaak voor de jongeren alléén. Het moet echter als normaal vakbondswerk gezien worden. Om dit te bevorderen is het voorstel gedaan het jeugdblad "Jonge Krachten" op te heffen en één pagina van "Werkend Nederland" ter beschikking te stellen van de jeugdreductie. Daarmede brengen wij de verlangens en grieven van de jeugd onder de aandacht van de gehele E.V.C., zo zeide REUTER.

(Dezerzijds is bekend, dat de E.V.C. moeilijkheden heeft gehad bij het zoeken naar een geschikte kracht voor de leiding van het jeugdwerk. In betrekkelijk korte tijd werden drie jonge communisten achtereenvolgens aangesteld, doch de aanpak van het jeugdwerk bleek geen succes. Mogelijk werden bovendien de financiële lasten van een afzonderlijke uitgave voor de jongere E.V.C.-leden te groot).

Eenheid met het N.V.V.

De E.V.C.-voorzitter constateerde, dat de tegenstellingen onder de gewone leden van N.V.V. en E.V.C. veel minder scherp zijn dan voorheen. Hij memoreerde o.a. de E.V.C.-demonstratie tegen de werkloosheid op 1-2-1953, de loonconferentie van October 1953, de havenstakingen in 1954 en de actie bij de tunnelbouw te Velsen, alsmede de staking van Amsterdams Overheidspersoneel in April 1955. In al deze gevallen hebben N.V.V.-ers naast E.V.C.-ers in de strijd gestaan. Het begrip wint veld, dat niet de N.V.V.-ers en de E.V.C.-ers elkanders vijanden zijn, maar dat de arbeiders gezamenlijk hun tegenstanders vinden onder de ondernemers.

Niettemin zijn de resultaten van de campagne voor eenheid van actie nog te gering. Voortdurend kritisch onderzoek van de methode van werken is noodzakelijk. Daarbij moet rekening gehouden worden met de ontwikkeling in het N.V.V. Bij de breuk tussen de Uniebonden b.v. zijn de formele afwijzing van het mandement door de E.V.C. en haar aanbod om tezamen met het N.V.V. daartegen strijd te voeren, vooral aan de basis te weinig tot uitdrukking gekomen.

Vóór alles moet dus de eenheid van actie in het middelpunt van de belangstelling staan. Om deze met succes door te voeren is het nodig dat:

- 1) de gestelde eisen in de ogen van de arbeiders en de bevolking rechtvaardig zijn;
- 2) de meerderheid der arbeiders ervan overtuigd is, dat de eisen door middel van actie te verwezenlijken zijn;
- 3) de eisen concreet gesteld zijn en door de overgrote meerderheid der arbeiders worden gesteund.

Wij moeten, aldus REUTER, onderscheid maken tussen wat wij gerechtvaardigd en nodig vinden en datgene, waarvoor de arbeiders het gevecht willen beginnen. Hij noemde als voorbeeld, dat de B.N.O.P. vóór de Amsterdamse Tramstaking propaganda had gevoerd voor de eis van 10% loonsverhoging. Daartegenover stond het feit, dat het trampersoneel in staking ging op haar eigen eis voor herclassificatie. De arbeiders van de gasfabriek gingen op de tweede dag weer aan het werk, omdat zij geen vertrouwen hadden in de eis van 10% loonsverhoging, waaronder de B.N.O.P. de actie had ingezet. Later heeft de B.N.O.P. deze fout hersteld, doch op deze wijze kan aan de eenheid van actie enorme schade worden toegebracht.

G E H E I M

In de eerste plaats is de grootst mogelijke soepelheid vereist van hen, die zich bewust zijn van de noodzaak der eenheid.

Defaitisme en sectarisme kunnen geen basis zijn, waarop de arbeidersklasse vooruit te brengen is. Het gaat er om de zekerste en kortste weg te vinden voor het verwezenlijken van de eisen der arbeiders.

Spreker meende deze te kunnen vinden in de eenheid van organisatie tussen N.V.V. en E.V.C. Het is nodig, dat in één organisatie verschillende opvattingen tot uitdrukking kunnen worden gebracht.

Hij stelde de Engelse vakbeweging als voorbeeld. Zolang daarin de democratische vrijheid bestaat treedt niemand uit om een eigen vakbeweging te vormen. Deze situatie bestaat echter niet in het N.V.V. De rechtse leiders daarvan behoeven een strijdbare arbeider maar te betichten van communistische sympathieën of zonder onderzoek kan een hoofdbestuur tot roeyement overgaan.

Zonder democratische verhoudingen in het N.V.V. is echter geen eenheid van de arbeidersklasse mogelijk en zonder eenheid dreigen de arbeiders een prooi van de reactie te worden.

De tactiek van de eenheid der arbeiders dient dan ook vastberaden te worden voortgezet.

Organisatorische wijzigingen.

In verband met de minder goede werkzaamheid van de Algemene Raad is voorgesteld dit lichaam op te heffen. Het is onjuist, aldus REUTER, dat dit orgaan verstrekkende besluiten zou kunnen nemen zonder dat de bonden in hun volledigheid zijn gehoord en mee hebben kunnen discussiëren. (Van de Algemene Raad, in 1949 opgericht, maken deel uit de leden van het Verbondsbestuur, 1 hoofdbestuurder van elke bond en 1-4 bedrijfsarbeiders uit elke bond, naar gelang van het ledental. Het is de hoogste instantie in de E.V.C. in de periode tussen twee congressen. De vergaderingen van de Algemene Raad worden doorgaans niet bezocht door de bedrijfsarbeiders, daar deze rekening moesten houden met hun arbeidstijden, zodat de dienst meestal werd uitgemaakt door het Verbondsbestuur. Daar het bovendien nogal een log orgaan was, wilde het E.V.C.-Verbondsbestuur er wel graag vanaf). REUTER stelde zg. op initiatief van "De Metaal", voor de Algemene Raad te vervangen door periodieke vergaderingen van de Hoofdbesturen der Bonden met het Verbondsbestuur, zodat elke belanghebbende bond mee kan spreken en beslissen over vraagstukken de E.V.C. betreffende.

In dit verband werd tevens een wijziging van de Statuten aanbevolen.

Dit voorstel is door het Congres aangenomen.

Ondanks de oppositie, die in de E.V.C. hier en daar gerezen is over de voorgestelde concentratie van krachten op die bedrijven, waar de E.V.C. een machtspositie inneemt, was REUTER van mening, dat de E.V.C. juist door haar invloed in dergelijke bedrijven goed aan te wenden, een stimulerende werking zou kunnen hebben voor de rest van het land. Natuurlijk mag, zo stelde hij, deze concentratie geen vrijbrief zijn voor het verwaarlozen van kleine en kleinere afdelingen. Ook hier zou overdriving schaden. Anderzijds zijn het Verbondsbestuur en de Hoofdbesturen wel degelijk de mening toegedaan, dat men t.a.v. de gang van zaken in de machtscentra van de E.V.C. zeer goed georiënteerd moet zijn.

(Het betreft hier de zg. "doorbraakbedrijven", die volgens de Beschrijvingsbrief voor het E.V.C.-congres in een zeventiental plaatsen in ons land bestaan.).

De strijd voor de Vrede.

Het Verbondsbestuur heeft het Congres van November 1955 tot Januari 1956 uitgesteld in de besliste wetenschap, dat de overeenkomst van

G E H E I M

Genève om geen oorlog te beginnen, een nieuwe periode zou inluiden.

De strijd voor de vrede dient echter met kracht te worden voortgezet, want de krachten die de oorlog willen zijn nog niet dood.

In dit verband releveerde REUTER de recente uitlatingen van de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken, Dulles, die in een interview verklaarde, dat Amerika de wereld in de afgelopen jaren driemaal tot de rand van een atoomoorlog heeft gebracht.

Spreeker stelde voor, dat het Congres zich zal uitspreken vóór vermindering van de bewapening, vóór het verbod van de A-bom en het onmiddellijk stopzetten van de atoomproeven. Dat zal de weg openen tot grotere walvaart der volkeren.

(Het Congres besloot het appél der Nederlandse Vredesraad inzake stopzetting van de bewapening en verbod van A-wapens te ondersteunen).

4. Discussies tijdens het Congres.

In totaal hebben 62 personen deelgenomen aan de discussie. Hier kwamen weer uiteenlopende groepsbelangen naar voren. Een aantal discussianten bepleitte betere salariëring van de vrijgestelde E.V.C.-functionarissen, die thans met minimale lonen worden afgescheept.

De woningbouw had eveneens de belangstelling der afgevaardigden, doch zij voegden geen nieuwe ideeën toe aan de uiteenzetting van Frits REUTER.

Discussianten uit de Noordelijke provincies verzochten versterking van hun organisatie door aanstelling van een nieuwe bezoldigde bestuurder.

W.P.SINDORF, hoofdbestuurslid van "De Grafische"/ E.V.C. uit Amsterdam wekte verwondering door zijn beschuldiging, dat in de E.V.C., evenals in het N.V.V., nog wel het een en ander aan de democratie hapert. Hij meende, dat men niet te veel mocht eisen van het N.V.V. daar dit de groei van de eenheid belemmert.

Voorgesteld werd de actie voor het solidariteitsfonds te versterken, daar dit nog lang niet in alle afdelingen de aandacht heeft. Een der afgevaardigden uitte critiek op het Verbondsbestuur met betrekking tot het falen van de Algemene Raad. Hij stelde nadrukkelijk dat een betere werkwijze in de periodieke hoofdbesturenvergadering wenselijk is.

De bijdragen der overige discussianten bleken van weinig betekenis.

5. De kandidaten voor het nieuwe Verbondsbestuur.

Tijdens de huishoudelijke zitting van Zondag, 22 Januari, bracht de candidatencommissie bij monde van F. MEIS verslag uit over de bespreking der kandidaten voor het nieuwe Verbondsbestuur. In alfabetische volgorde passeerden de volgende personen de revue: (tussen haakjes zijn geplaatst de op hen bij de verkiezing uitgebrachte stemmen).

D. BONSINK (ABWB) ; gekenschetst als een zeer actief functionaris; geen vrijgestelde. (252)

B. BRANDSEN (secretariaat) zal, hoewel tegen zijn zin, meer moeten optreden als spreker op openbare vergaderingen. (265)

W. BRINKMAN (BNOP) ; geniet het vertrouwen van het Overheidspersoneel. In de BNOP is hij een centrale figuur, die goed leiding weet te geven. (249).

A.v.d.BROEK (De Metaal); daar hij uit een christelijk milieu afkomstig is en geen communistische opvoeding heeft genoten,

G E H E I M

- wordt hem opgedragen zich met kracht toe te leggen op zijn (communistische) theoretische ontwikkeling.(208)
- J. BUSSINK (De Metaal); zeer autoritaire persoonlijkheid. Stoot door zijn zelfstandig optreden de kaderleden dikwijls van zich af. Moet meer bereid zijn tot gezamenlijk overleg.(243)
- R. BIJKERK (ATEK); is pas korte tijd vrijgestelde en heeft in die periode zijn bond reeds versterkt. (248)
- G. GROOT-ROESSINK (BNOP); heeft het vertrouwen van het Overheids-personeel, doch toonde niet altijd voldoende belangstelling voor de vergaderingen van het Verbondsbestuur. Nadat hem daarover een verwijt gemaakt was is dit echter verbeterd.(210)
- W. HARTOG (ABWB) ; Na een periode van inzinking is hij thans weer de spil van de ABWB. Reeds vanaf het begin maakt hij deel uit van het Verbondsbestuur. (256)
- D. KLEINSMA (ABT) ; ondanks het feit dat hij voortkwam uit syndicalistische kringen heeft hij zich door zijn ervaring en zijn strijd tegen OVB (Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties) een plaats in het Verbondsbestuur waardig getoond.(253).
- F. MEIS (ABT) ; heeft zich goed ontwikkeld, doch dient zich tegenover medebestuurders en kaderleden meer te beheersen. (255)
- H. NOOTER (Secretariaat); heeft goed werk gedaan, eerst voor "De Metaal", daarna voor de plaatselijke centrale der E.V.C. te Rotterdam. Ageert fel tegen de oprichting van het OVB. Tracht teveel zijn mening aan anderen op te dringen en dient tot betere samenwerking te komen met BRANDSEN en REUTER.(231)
- F. REUTER (Secretariaat); heeft als E.V.C. voorzitter de werking van de bedrijfsbonden verbeterd en hun zelfstandigheid vergroot. (262).
- H. SCHUUR (BLZ) ; actief en bekwaam functionaris. (248)
- J. VLIETMAN (Chevofa) ; geen critiek. (248)
- J. v. WIJNGAARDEN (Secretariaat); gebleken is, dat hij ook onder moeilijke omstandigheden een goed penningmeester blijft. (260).

Betrokkenen vormen tezamen het nieuwe Verbondsbestuur. Zij kwamen, met uitzondering van GROOT-ROESSINK voor op de voordracht van het oude Verbondsbestuur. De overige 58 kandidaten werden niet besproken op het congres.

In het Dagelijks Bestuur werden gekozen:

- F. REUTER (voorzitter); B. BRANDSEN (secretaris) en
J. v. WIJNGAARDEN (penningmeester).

G E H E I M

In totaal werden 267 geldige stemmen uitgebracht.

Volgens het verslag van de Mandatencommissie waren de E.V.C.-bonden als volgt op het congres vertegenwoordigd:

<u>BOND</u>	<u>AANWEZIG</u>	<u>MET STEMRECHT</u>
A.B.W.B. (Bouwvak)	57	50
METAAL	52	42
CHEVOFA (Chemie)	43	36
B.N.O.P. (Overheid)	38	29
A.B.T. (Transport)	33	28
B.L.Z. (Landbouw)	31	27
A.T.E.K. (Textiel)	27	25
A.B.H.M. (Hout en Meubel)	13	10
A.N.B.Z. (Zeelieden)	12	10
Grafische	8	7
B.H.B.V. (Handel en Geld)	10	6
A.B.V. (Spoor en Tram)	13	5
A.N.B.H. (Hotel)	6	4
A.N.B.T. (Bioscoop en Theater)	2	0
	345	279

De afvaardiging geschiedt volgens bepalingen van het huishoudelijk reglement, doch hoe deze in de praktijk worden toegepast is niet bekend.

In het algemeen hebben de bonden met de meeste stemgerechtigde afgevaardigden het grootste ledental, doch mogelijk hebben ook politieke motieven bij de bepaling van het aantal gedelegeerden een rol gespeeld.

Onder de afgevaardigden bevonden zich 9 personen beneden de 21 jaar, 48 van 22 - 30 jaar, 112 van 31 - 40 jaar, 108 van 41 - 50 jaar en 68 van meer dan 50 jaar.

6. Financiën.

Het verslag van de Financiële Contrôle Commissie was zeer kort. Er waren diverse steekproeven genomen, doch deze gaven geen aanleiding tot opmerkingen.

In de toekomst zou meer financiële steun worden verleend aan het Bureau Rechtsbijstand. In de afdelingen moet de Sol-actie aanmerkelijk worden opgevoerd. Het is gewenst, dat de afdracht van de bonden aan de E.V.C. penningmeester sneller en regelmatiger geschiedt.

Door het accountantskantoor H. de GRAAF te Amsterdam werd een financieel overzicht samengesteld over de periode 1953 tot en met September 1955. Het correspondeerde echter niet met het overzicht, dat op het vorige congres der E.V.C. (December 1952) werd aangeboden. Dit sloot op 1 September 1952, zodat over een periode van 4 maanden de financiële verantwoording ontbreekt.

Het thans aangeboden overzicht geeft de gedelegeerden geen reëel inzicht in de financiële positie van de E.V.C. Zo ontbreekt een balans, waardoor controleerbare gegevens over de schulden en

GEHEIM

vorderingen van de E.V.C. ontbreken.

De genoemde posten zijn voorts zeer algemeen gehouden, waardoor een min of meer gedetailleerd onderzoek onmogelijk wordt.

Ook de specificatie van verschillende posten van het financiële verslag geeft geen enkele oplossing.

7. Gasten en Begroetingen.

Het congres werd o.m. bijgewoond door afgevaardigden van verschillende communistische organisaties.

Voor de C.P.N. waren aanwezig: Paul de GROOT en Henk GORTZAK.

Voor de N.V.B.: A.v.OMMEREN-AVERINK en M.E. LIPS-ODINOT.

Voor het A.N.J.V.: J.F.WOLFF, B.SCHMIDT en C.KRIESELS-BULTJE.

Voorts was een Belgische gast aanwezig, wiens naam dezerzijds niet bekend is geworden. Vernomen werd, dat hij temidden der gedelegeerden in de zaal had plaats genomen en zich niet in gezelschap van M.MEIJER (die met de zorg voor de buitenlandse gasten belast was) heeft vertoond.

Ook werd een vertegenwoordiger opgemerkt van de niet bij de E.V.C. aangesloten, doch door communisten geleide vakbond voor het P.T.T.-personeel "Ons Belang".

Begroetingstelegrammen werden ontvangen van: de Centrale Raad van Vakverenigingen van de Sowjet-Unie, het W.V.V., de "SOBSI", de Italiaanse vakvereniging CGIL en uit enige Oost-Europese landen.

Slotopmerking.

Het congres van de E.V.C. is niet van bijzonder grote betekenis geweest. De pogingen van het Verbondsbestuur gedurende de laatste maanden van 1955 om de leden vertrouwd te maken met de gedachte, dat de E.V.C. in het N.V.V. zou moeten opgaan, droegen er ook niet toe bij de gedelegeerden met constructieve gedachten te stimuleren.

De rede van Frits REUTER bracht geen schokkende veranderingen. De voortdurende aansporingen tot voorzichtig optreden naar buiten ten behoeve van de eenheid van actie zijn slechts herhalingen van wat reeds uitgebreid in de pers werd beschreven.

De stemming was dan ook vrij lauw.

Enige minder belangrijke figuren van het oude Verbondsbestuur werden door andere vervangen, t.w.:

A TEK: H. WÖPKEN door H.G. BIJKERK.

Chevofa: J.A. EGGERMONT door J. VLIETMAN

BNOP: H.W. STENACKER door W. BRINKMAN.

Voorts is A. PLATJE (BLZ) uit het Verbondsbestuur verdwenen.

Opvallend is, dat ook deze maal - evenals in 1952 - het E.V.C.-congres werd uitgesteld tot dat de communistische partij in grove lijn de vakbewegingspolitiek had vastgelegd.

Aanvankelijk was November 1955 als congresmaand aangewezen, doch het Verbondsbestuur achtte toen nadere bestudering van de mogelijkheden van de internationale ontspanning noodzakelijk. Daarom werd het congres tot Januari 1956 uitgesteld. De grote lijn van de congresbesprekingen werd vastgesteld na de Partijbestuurszitting van medio November 1955 en in overeenstemming met de C.P.N.-resolutie inzake de "Nieuwe Aanpak".

De positie van de E.V.C. is na 1952 stellig niet verbeterd. De voorgenomen concentratie van krachten op 17 plaatsen is daarvan één aanwijzing. Een andere ligt in het feit, dat de vakverenigings-

G E H E I M

eenheid, in 1952 o.a. door REUTER nog gekarakteriseerd als doel op lange termijn, op het in Januari gehouden congres veel meer als een urgente kwestie naar voren werd geschoven.

Het vorige congres kon, doordat de gezamenlijke aanval op de toenmalige voorzitter Berend BLOKZIJL de gemoedren zeer in beweging had gebracht, geen tijd vinden resoluties samen te stellen betreffende de vakbewegingspolitiek. Gedurende het jongste congres is echter betrekkelijk weinig aandacht geschonken aan organisatorische vraagstukken. Men heeft zich daarentegen meer verdiept in de vraag op welke wijze de E.V.C. in de huidige politieke situatie moet manoevreren om een maximum aan rendement uit haar activiteit te verkrijgen.

Februari 1956.